

FR. ROJEC:

Spoštuj starost!

Mladinska enodejanjka.

OSEBE :

Ded; Janez, njegov sin; Meta, njegova snega. Janko, Peter, Minka, Tonček, njihovi otroci. Mica, dedova sestra. Stražnik občinski, dva delavca kot nosača.

Kmetiška soba pozimi. V ozadju vrata in zraven njih eno okno ali dve, kjer se vidi vun na s snegom pokrito pokrajino. Na desni bolj spredaj vrata v čumnato in starinska stenska ura, v kotu zadaj miza s klopmi. Na levi v sprednjem kotu velika zelena peč z zapečkom in s klopjo na obeh straneh, a v zadnjem kotu postelja.

DRUGI PRIZOR.

(Dalje.)

Tonček (stopi pred deda).

Hoditi v šolo komaj sem začel,
pa že držati znam pero
in brati morem vse od i do el
ter tudi že zapišem to.
A kaj pa znate, očka vi? Nič, nič!
Le gori za pečjo lepo: čič, čič;
in pa iz polne sklede: ham, ham, ham,
čeprav ničesar ne ostane nam!
Tak je ta stari naš papá,
prav kakor črv, hahahahá!

(Zasuče se na peti in pobere črevlje).

Zdaj sem pa spet gorak
od glave do petá!
Oj, to bom korenjak,
ko zrastem do vrhá!

(Sede na klop pri mizi in si obuje črevlje).

D e d.

Otroci dragi, vnuki mili,
lepo ste res me počastili!
Razjokal bi nad vami se
in jokal bi še v jami se,
ki skoraj sprejme me trpina,
kar zdaj mi želja je edina!
Vem pa, da očitanje to
in zabavljanje mi prišlo
iz vaših ust naravnost name,

temveč po vas ođ vaše mame,
ki me sovraži in črti
nadložneža na stare dni!

M i n k a.

Zakaj vas mama bi črtila
in vas brez vzroka sovražila?!

D e d.

Ker več ne morem plačevati
njej z delom hrane, ki dajati
jo mora mi, dokler me Bog
ne reši zemeljskih nadlog.
Zato odpuščam vam žalitev,
ki vrezala me je kot britev;
a to poveri vam sivoglav,
da vaša mama nima prav,
ker vas uči za mlada leta
zmerjati starega očeta!
Naj rajša bi učila vas,
kaj vsem za hišo to sem jaz!
Res ne umem pisanja, branja,
ker človek mojih let si znanja
le v mestnih šolah je dobil,
a takrat kmet brez šol je bil.

P e t e r.

Če šole niste še imeli,
sami bi tuintam kaj vjeli;
po sili tudi zdaj nam v šoli
v glavé ne vlivajo nikoli!

D e d.

Vem, znanje se ne more vlti,
a sredstva morajo tu biti!

M i n k a.

Najboljše sredstvo se mi zdi,
da me učenje veseli
in glava mi mi brez soli!

D e d.

Če zdaj že malčki ste učeni
in vam neznan je kruh ovseni,
največjo hvalo ste dolžni

za svoj uspeh, otroci vi,
 sedanji razsvetljeni dobi,
 ko šola je že v vsaki sobi,
 in meni, ki zidati dal
 to hišo sem in krog nje zbral
 vrt, njiv in travnikov obilo
 ter gozd za drva in gnojilo!
 Vse to pa sad je mojih rok,
 rok žuljavih, ki že otrok
 za kruhom v svet sem moral z njimi
 in potlej delal sem pozimi
 ter v dneh poletja malo več,
 kot vam zdaj delati je všeč!

P e t e r .

Zakaj pa zdaj vas veseli
 le skleda, dokler jed je v nji?

D e d .

Obrabila se in potekla
 kolesa bodo vam iz jekla:
 kaj čudno, če na stare dni
 opešale so mi moči,
 da delati mi ni mogoče,
 kot delata vam mati, oče!
 Krivično torej z mamó vred
 zavidate mi mir in jed!
 Zato ne poslušajte mame,
 ko jezna se zadira vame!
 To rečem vam, to vam velim,
 ker vse najboljšé vam želim!

(Dalje.)

— Rasti, rasti, travica! —

*Rasti, rasti, travica;
 pasi, pasi, kravica!
 Zibka guga se in teka,
 dete v zibki hoče mleka —
 belopenega si hoče,
 da mu lice bo cvetoče!
 Lički kot cvetoči roži,
 smeh na ustecah mu kroži . . .
 Zdrav je Mirko kakor ribka,
 gugaj se veselo, zibka!
 Leto dni naš Mirko star je —*

*zibke, mleka mu le mar je. —
 Mleko mu samó je v slasti;
 travica, le rasti, rasti!
 Mirko se na smeh drži,
 sen zatiska mu oči —
 že zastražil kroginkrog
 z angelci je zibko Bog . . .
 Z njim se bodo radovali,
 s cvetjem zibelko nastlali.
 Čujem jih že prav natanko,
 ko pojo mu uspavanko . . .*

Fran Žgur.